

***Posudek na diplomovou práci předloženou k obhajobě na katedře psychologie
FF UK v září 2019.***

*Téma diplomové práce: **Partnerské násilí mezi dospívajícími***

*Diplomandka: **Bc. Tereza Čechová***

*Vedoucí diplomové práce: **PhDr. David Čáp, Ph.D.***

*Oponent: **prof. PhDr. Lenka Šulová, CSc.***

Diplomandka předkládá k posouzení rozsáhlý text (226 stran, z čehož 15 stran tvoří přílohový materiál) na stále aktuální téma, jímž je násilí ve společnosti. Autorka se zaměřuje na jedinečné a v ČR dosud nerozpracované téma, jímž je partnerské násilí mezi dospívajícími a jeho vliv na jejich další život. Téma považuji za unikátní a v naší zemi novátorské a velmi potřebné především pro oblast psychologické aplikace a také pro různé preventivní programy.

Práce je členěna klasickým způsobem na část teoretickou a část empirickou. Obě části jsou co do rozsahu i kvality obsahu velmi vyvážené a je obtížné rozhodnout, která z nich je těžištěm posuzované diplomové práce.

Teoretická část práce se opírá o skutečně enormně rozsáhlou a kvalitní odbornou rešerši. Seznam citovaných českých i zahraničních vhodně zvolených odborných zdrojů je v rozsahu 18 stran a autorka výběrem svých zdrojů prokázala skutečně nadprůměrnou orientovanost v tematických okruzích, týkajících se její DP.

Teoretickou část diplomové práce tvoří 6 kapitol, které jsou logicky návazné a lze je považovat za soudržný a přehledně zpracovaný celek. První kapitola se zaměřuje na partnerské násilí obecně, vymezuje užívané pojmy, člení partnerské násilí a jednotlivé jeho formy se snaží co nejpřesněji popsat. Násilí popisuje v jeho vývoji a také v historickém celospolečenském kontextu. Ve výčtu nechybí ani méně známé formy násilí, jako je násilí ekonomické či sociální. Druhá kapitola se zabývá oběťmi i pachateli partnerského násilí a cením si toho, že autorka nepodléhá obvyklým klišé, kdy násilí souvisí především s fyzickou silou či s genderovou příslušností. Věnuje se též ženám-pachatelkám fyzického násilí a mužům-obětem. Také zmiňuje rizikové faktory násilného chování (primární rodina, návykové látky, chronické stresory, sociodemografické faktory). Další kapitola se zabývá důsledky

partnerského násilí, s čímž souvisí i následná kapitola věnující se prevenci a možností intervence ve společnosti.

Osobně oceňuji velmi zajímavě zpracované kapitoly zaměřené na skupinu dospívajících a na specifika partnerského násilí v této věkové kategorii (str. 81). Je to období, kdy dochází k upevňování osobní identity a kdy je zahájena sexuální aktivita dospívajících. Plasticita osobnosti dospívajících jedinců je větší než v kterémkoliv jiném období „dospělého“ života a tedy i dopad násilí v partnerských vztazích dospívajících ovlivňuje či dokonce formuje jejich osobnost více než v jiných životních vývojových etapách.

Empirická část práce popisuje sofistikovaný kvantitativní výzkumný projekt, který se zaměřuje primárně na vliv partnerského násilí na následný psychosomatický stav jeho obětí, dále sleduje, nakolik tato zkušenost může ovlivnit následné partnerské vztahy v další fázi života (v době mladé dospělosti) a zda v celé situaci partnerského násilí v dospívání mohou hrát roli problematické vrstevnické vztahy.

Autorka operacionalizuje základní pojmy a termíny s nimiž ve výzkumu pracuje, pečlivě formuluje výzkumné otázky i dílčí hypotézy. Popisuje jednotlivé etapy sběru dat (1. etapa - důsledky partnerského násilí, 2. etapa vrstevnické vztahy, 3. etapa – vliv na následující život oběti). Sběr dat probíhal prostřednictvím dvou on-line dotazníků, které vytvořila pro potřeby své DP a které jsou uvedeny v příloze.

Autorka popisuje předvýzkum, etické aspekty sběru dat, průběh sběru dat. Detailně popisuje výzkumný soubor 1 v počtu 101 osob, obětí násilného chování partnera a soubor 2 v počtu 277 respondentů, kteří nemají zkušenost s násilným chováním partnera. Přehledně představuje získané výsledky a to graficky verbálně i numericky.

Po formální i obsahové stránce má empirická část všechny obvyklé náležitosti.

V rámci obhajoby bych ráda položila následující otázky:

1. Domníváte se, že výzkumné výsledky získané formou on-line dotazníku lze v této intimní oblasti považovat za relevantní?
2. Jaké jste měla alternativní možnosti získání výzkumných dat v dané oblasti pro potřeby DP?
3. Jaké skutečnosti vás během sběru výzkumných dat a během jejich zpracování nejvíce překvapily/zaskočily?

4. Čím se především liší podle vašeho názoru násilí v partnerských vztazích dospívajících a dospělých osob?

Celkově lze shrnout, že předložená práce svým rozsahem, pečlivým zpracováním, obtížností a metodologií projektu, propracovaností vytvořených dotazníků, zpracováním výsledků a celkovou časovou dotací diplomandky do jejího vypracování, předčila obvyklá kritéria kladená na diplomové práce.

Posuzovanou **diplomovou práci ráda doporučuji k obhajobě s kladným hodnocením výborně** a věřím, že diplomantka se bude danému tématu věnovat i nadále, příkladně při řešení práce disertační.

Domnívám se, že by bylo vhodné, aby teoretická část diplomové práce byla publikována.

V Praze 20. 8. 2019

Lenka Šulová